جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۳ - ۲ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶
سال بیست‌وششم- شماره ۷۱۸۶ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

غلامرضا صادقیان | سردبیر

چرا روزنامه‌ها برای رئیس‌جمهور چاپ را به تأخیر نینداختند؟!

چرا روزنامه‌ها برای پوشش گفت‌وگوی تلویزیونی رئیس‌جمهور چاپ خود را به تأخیر نینداختند؟! این بی‌توجهی برای برخی رئیسان‌جمهور سابق و در برخی روزنامه‌ها سابقه دارد ولی این‌بار هیچ‌یک از روزنامه‌های جریان‌های مختلف، گفت‌وگوی رئیس‌جمهور را در همان شب پوشش نداد. برخی یا تمامی روزنامه‌های اصلی در مواقعی مثل وعده‌صادق یا در اخباری که مهم تشخیص می‌دهند، هزینه‌های تأخیر چاپ و هماهنگی با چاپخانه‌ها و نظام توزیع و کار تا نیمه‌شب را می‌پذیرند و روزنامه روز بعد را از اخبار شب پیش خالی نمی‌گذارند. حالا اما رئیسان‌جمهور گویا برای روزنامه‌نگاران جذابیت خود را از دست داده‌اند! این چند دلیل دارد که به آنها اشاره می‌کنم.

سخنان رئیسان‌جمهور ما اغلب کلیشه‌ای و کلی و قابل‌پیش‌بینی و بدون اشاره به جزئیات جذاب و فاقد عنصر مسئولیت‌پذیری است و می‌توان دید که به‌راحتی همه‌چیز را گردن گذشته می‌اندازند و از اینکه دیگران نمی‌گذارند کار بشود، گلایه می‌کنند و ملغمه‌ای از این موارد. در مورد آقای پزشکیان علاوه‌بر تمامی این ایرادات، توقف ایشان در شعارهای انتخابات که «باید کارشناسان نظر بدهند» و «باید با وفاق و همدلی مشکلات را حل کنیم» مشهود بود. تا کی؟! تا چه زمانی کارشناسان را گرد هم می‌آورید؟! آیا همین که هیچ‌یک از روزنامه‌های همسو و غیرهمسو با دولت حاضر به پوشش به‌موقع مهم‌ترین نشست خبری رئیس‌جمهور نشدند، به معنای آن نیست که نتوانستید این همدلی را نه در حامیان و نه در منتقدان ایجاد کنید؟! ظاهراً دل به دل راه ندارد وگرنه برای روزنامه‌ها ماندن و شنیدن و گزارش و تحلیل سخنان رئیس‌جمهور باید جذابیت کافی داشته باشد. گویا اغلب روزنامه‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که چیز دندان‌گیری از سخنان پزشکیان نخواهند شنید. آقایان در این مدت چندماهه دنبال حل مشکل برخی دوستان دوتابعیتی و آوردن دوستان دیگر از مجلس به دولت و حتی آن‌طور که گفته شد بازگرداندن فلان مجری به تلویزیون و فلان بازیگر به سینما بوده‌اند اما برای ناترازی‌های برق و آب و گاز و مسکن و حقوق و خورد و خوراک، تنها حرف دولت این است که «باید از کارشناسان بخواهیم نظر دهند»! خب روزنامه‌ها مگر عقل‌شان را اجاره داده‌اند که تا دیروقت بمانند و این حرف‌های تکراری را بشنوند؟!

مسئله دیگر که روزنامه‌ها کمتر می‌پذیرند زیربار پوشش گفت‌وگوهای تلویزیونی بروند، همین مسئله «عشق تلویزیون» بودن مسئولان دولتی است! در تلویزیون هر چیزی را نمی‌توان پرسید. مصاحبه‌شونده و مصاحبه‌کننده هر دو ملاحظه هم را دارند و گاهی گفت‌وگو به چله‌نشینی و بزم دوستانه تبدیل می‌شود و آنگاه نیز که ظاهراً بحث خیلی داغ و پرسش‌ها چالشی شده است، نهایتاً آن است که «آقای رئیس‌جمهور صادقانه بگویید بنزین را گران می‌کنید یا نه؟» و بعد شنیده شود که «وقتی ارز برای واردات بنزین نمی‌دهند، مجبوریم.» یعنی یک پرسش ساده با تمنای «لطفاً صادق باشید» و پاسخی با لبخند که «خب پس چه کنیم»! تلویزیون ایران هیچ‌وقت مصاحبه‌گر حرفه‌ای و کاربلد در هیچ یک از دوران خود نداشته است، چون برای پرورش چنین افرادی موقعیت ایجاد نکرده است. همیشه این گمان غلط بوده است که اگر با رئیس‌جمهور، خودمانی و با لبخند تمام کنیم، این برای کشور بهتر است. یکصد سال تعلیمات جهانی علوم ارتباطات و سیاست خلاف این را می‌گوید زیرا باور نظریه‌پردازان ارتباطات آن است که هر گفت‌وگوی سازنده با مسئولان دولتی به امنیت ملی و وفاق ملی کمک بیشتری می‌کند تا یک گفت‌وگوی بی‌سروته. بسیار قابل‌تأمل است که هیچ‌یک از رئیسان‌جمهور سه دهه گذشته هرگز و هرگز نتوانستند به محض رسیدن به قدرت مشکلات را میراث گذشتگان ننامند، حتی آنانی که همان اول گفتند که چنین نمی‌کنند! این بسیار زشت و رفتاری فرتوت است.

نهادهای داخل دولت و تلویزیون و دیگران باید بدانند گفت‌وگوی رسانه ملی با ارشدترین مدیر اجرایی کشور اگر واجد استانداردهای لازم باشد و ضمن رعایت حرمت رئیس‌جمهور، صریح و روشن پرسش‌های واقعی مردم و نخبگان پرسیده شود و پاسخ‌ها نیز مسئولیت‌پذیرانه و روشن و همراه با پیشنهادات یا تصمیمات قابل‌اجرا و عملی باشد، این اوج شکوفایی یک حکومت مردم‌نهاد و اوج وفاق و همدلی و همراهی مردم است، حتی اگر پاسخ‌ها مردم را نسبت به آینده امیدوار نکند!

سیاسی

توقف پزشکیان در حال و هوای ایام انتخابات!

دکتر مسعود پزشکیان در دومین گفت‌وگوی تلویزیونی خود در مقام ریاست جمهوری، همان نکاتی را گفت که بارها و در دوران رقابت‌های انتخاباتی گفته بود؛ اینکه مشکلات ریز و درشت کشور را درگیر خود کرده است و برای حل آن چاره‌ای نداریم جز اینکه مدیریت‌های سلیقه‌ای را کنار بگذاریم و به «کارشناسان» رجوع کنیم. رئیس‌جمهور که از عمر دولتش ۱۲۰روز گذشته است، آمده بود اکنون که از ایام رقابت‌ها عبور کرده است و نیازی به تبلیغات انتخاباتی برای جلب نظر و رأی مردم ندارد، به ملت گزارش دهد که در این صدواندی روز چه کرده و برنامه او برای سامان دادن به اوضاع بی‌سروسامان اقتصادی کشور چیست؟ شامگاه دوشنبه اما آنچه در سخنان رئیس‌جمهور پرتکرار بود، باز هم رجوع به «کارشناسان» بود و حل همه مشکلات را به آینده‌ای ارجاع می‌داد که در آینده خروجی نظر کارشناسان باشد، حال آنکه او اکنون رئیس دولت است و باید و نبایدها را باید پشت در نهاد ریاست جمهوری رها می‌کرد و از برنامه‌های کارشناس محور خود برای آینده کشور می‌گفت | صفحه ۶

آقای رئیس‌جمهور! شما دیگر نماینده مجلس نیستید

بهناز قاسمی | خبرنگار گروه اقتصادی | صفحه ۴

رئیس‌جمهور کره جنوبی در یک نطق تلویزیونی غیرمنتظره، برای نجات دموکراسی کشورش مقابل کسانی که آنها را «نیروهای بی‌شرم ضد دولت حامی کره شمالی» نامید، اعلام حکومت نظامی کرد. ساعتی بعد، ارتش کشوری که در تاریخ خود دست‌کم شاهد سه کودتا در دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ بوده، فعالیت‌های سیاسی، از جمله تجمعات و تظاهرات را ممنوع کرد و وزارت دفاع هم به فرماندهان نظامی در تمامی شاخه‌ها دستور داد آمادگی رزمی خود را افزایش دهند.

به گزارش «جوان»، ون سوک یول، رئیس‌جمهور کره جنوبی عصر دیروز (شب به وقت سئول) در یک سخنرانی تلویزیونی اعلام‌نشده، در این کشور ۵۲میلیون نفری حکومت نظامی اعلام کرد و گفت که «نیروهای بی‌شرم ضد دولت حامی کره شمالی» را ریشه‌کن خواهد کرد. «ون» گفت که برای «حفظ نظم آزاد و قانون اساسی» و همچنین حمایت از دموکراسی در کشورش، اعلام حکومت نظامی می‌کند: «من برای محافظت از جمهوری آزاد کره در برابر تهدید نیروهای کمونیست کره شمالی، برای ریشه‌کن کردن نیروهای منفور ضددولتی طرفدار کره شمالی که آزادی و شادی مردم ما را غارت می‌کنند و برای محافظت از نظم قانونی آزاد، حکومت نظامی اعلام می‌کنم.» رئیس‌جمهور کره جنوبی که کشورش قبل از دهه ۱۹۸۰ یک کشور غیردموکراتیک به حساب می‌آمد و دست‌کم سابقه سه کودتا دارد، گفته که ظرف ۱۰ روز آینده «نیروهای مخالف دولت» را که آنها را حامی کره شمالی خطاب کرده، پاکسازی خواهد کرد ولی به هیچ رویداد یا تحول خاصی در رابطه با همسایه شمالی که از سال ۲۰۰۶ به سلاح هسته‌ای مجهز است، اشاره نکرده است. با این حال، به نظر می‌رسد نوک پیکان اتهامات در ارتباط با «نیروهای حامی کره شمالی» اشاره به اپوزیسیون چپ میانه معروف به حزب دموکراتیک خلق است که از ماه آوریل ۲۰۲۴ (فروردین ۱۴۰۳)، با افزایش تعداد کرسی‌های خود از ۱۵۷ به ۱۸۷ در ائتلاف با سایر نیروهای اپوزیسیون موقعیت حزب محافظه‌کار «قدرت مردم» و همچنین او را در جایگاه ریاست جمهوری به چالش کشیده‌اند. پیش‌تر البته برخی منابع از احتمال وقوع کودتا در کره جنوبی خبر داده بودند.

ساعتی بعد از اعلام حکومت نظامی، ارتش فعالیت‌های پارلمانی و حزبی، تجمعات و فعالیت‌های سیاسی را ممنوع کرد، نیروهای ارتش در خیابان‌های پایتخت مستقر شدند، ستونی بزرگ از خودروهای زرهی به سمت پارلمان رفتند و مقابل پارلمان کره مستقر شدند و ساعتی بعد گزارش شد که ارتش وارد پارلمان شده است. خبرگزاری فرانسه گزارش کرده که بالگردها بر بام مقر پارلمان در سئول فرود آمده‌اند. قانون اساسی می‌گوید که حکومت نظامی به رئیس‌جمهور، که بارها با رسانه‌های خبری درگیر شده است، اجازه می‌دهد آزادی مطبوعات را محدود کند، ولی طبق همین قانون، ظاهراً به مجلس اجازه می‌دهد با اکثریت، حکومت نظامی را ملغی کند. حوالی ساعت ۱ بامداد به وقت سئول (۱۹:۳۰ به وقت تهران) تقریباً سه ساعت پس از اعلام حکومت نظامی، در حالی که اعضای شورای ملی تلاش کردند جلسه‌ای در پارلمان برگزار کنند، اعتراضاتی هم در سراسر شهر اتفاق افتاد.

■ حکومت نظامی مقابل استیضاح؟!

ارزش وون کره جنوبی بلافاصله بعد از حکومت نظامی کاهش یافت، سهم شرکت‌های کره‌ای در بورس امریکا سقوط کرد و اپوزیسیون کره جنوبی هم با اشتباه خواندن تصمیم رئیس‌جمهور، قول داد «با مردم آن را متوقف کند.» لی جائه میونگ، رهبر حزب مخالف دموکرات که به همراه بقیه احزاب کوچک‌تر، اکثریت پارلمان را دارد، در یک سخنرانی زنده آنلاین گفت که «ون» دیگر رئیس‌جمهور کره نیست و مردم کشورش را به مقابله با حکومت نظامی دعوت کرد: «تانک‌ها، نفربرهای زرهی و سربازان با تفنگ و چاقو بر کشور حکومت خواهند کرد. اقتصاد جمهوری کره به طور جبران‌ناپذیری سقوط خواهد کرد. همشهریان من لطفاً به مجلس شورای ملی بیایند.» در تصاویری که شبکه‌های محلی پخش کردند، به نظر می‌رسد که برخی از تظاهرکنندگان در حالی که شعار می‌دادند به حکومت نظامی پایان دهید! پایان حکومت نظامی!»، قصد ورود به ساختمان را داشتند، در حالی که مأموران پلیس سعی داشتند جلوی آنها را بگیرند. با وجود اینکه رئیس‌جمهور کره جنوبی اپوزیسیون کره را «حامیان کره شمالی» نامیده ولی به نظر می‌رسد اعلام حکومت نظامی او، بیشتر ابزاری برای سرکوب مخالفانی است که با کسب اکثریت در پارلمان «دولت را فلج کرده» و به گفته او «مجلس ملی که باید پایه دموکراسی آزاد می‌بود، به هیولایی تبدیل شده است که آن (دموکراسی) را نابود می‌کند.»

گفت‌وگوی «جوان» با محمدرضا عبدالحمیدی کارگردان مستند «لابیرنت»

سقط جنین مانند تعویض آدامس نیست!

مصطفی شاه‌کرمی | خبرنگار گروه فرهنگی | صفحه ۱۶

ارتقای حکمرانی اسلامی با میدان‌داری گروه‌های مردمی

مهسا گربندی | خبرنگار گروه اجتماعی | صفحه ۳

■ رئیس اندیشگاه بیانیه گام دوم در پاسخ به سؤال «جوان»: برای تنقیح قوانین، می‌توان حلقه‌های میانی متخصص و نخبه تشکیل داد و از جامعه حقوقدان کمک گرفت. اگر آن نگاهی که رهبر معظم انقلاب به مردمی بودن نظام دارند در عرصه‌های مختلف دیده شود، حتماً همه مشکلات ما قابل حل است

یادداشت سیاسی

مهدی سعیدی

ایستاده در برابر بیگانه

متأسفانه جریان دانشجویی همچنان مورد طمع جریان‌هایی انحرافی است که اهدافی کاملاً متعارض با ۱۶ آذر را دنبال می‌کنند. این مسئله اهمیت هوشیاری دانشجویان مسلمان دانشگاه‌ها را در برابر جریان‌های انحرافی گوشزد می‌کند. لذا برای مقابله با انحرافات احتمالی در جنبش دانشجویی ضروری است دانشجویان با بازخوانی تاریخی روز ۱۶ آذر و آنچه ماهیت ضداستکباری این روز را تشکیل می‌دهد، بار دیگر از نفوذ جریان‌های سیاسی شکست خورده جلوگیری کنند | صفحه ۲

ویژه جوان

پروژه وکالت به شاهزاده گل‌های ته حوض را بالا آورد!

احسان کرمی، مجری سابق صداوسیما که در جریان آشوب‌های پاییز ۴۰۱ برای همیشه به امریکا رفت و تلاش کرد یکی از لیدرهای مجازی سلطنت‌طلب‌ها باشد، در گفت‌وگویی با تلویزیون اینترنشنال می‌گوید یکی از چیزهایی که من بابت آن بسیار خوشحال هستم، این است که پروژه وکالت باعث شد آدم‌هایی که به خودشان فکر می‌کنند، دنبال سهم‌خواهی هستند، آدم‌های تندرو، مثل گل ته حوض بالا بیایند و ما بفهمیم و از الان تکلیف‌مان را بدانیم | صفحه ۲

۱۵

توطئه امریکا علیه سوریه در پوشش «قسد»

■ امریکایی‌ها پس از بالا گرفتن بحران در سوریه، مدعی شده بودند نه تنها در این حمله نقشی نداشته‌اند بلکه از اقدام عناصر تروریست بی‌اطلاع بودند. گذر زمان نشان داد که چنین ادعایی از اساس دروغ است. از یک سو، خبرنگار المیادین گزارش داد که اشغالگران امریکایی به عناصر موسوم به شورای دیرالزور وابسته به نیروهای کرد قسد که واشینگتن حدود ۱۰ سال پیش آنها را تأسیس کرده بود دستور داده‌اند به مواضع ارتش سوریه حمله کنند و تروریست‌ها هم ۱۲ خمپاره به سمت منطقه خشام شلیک کرده‌اند

۲

گمان نمی‌کردیم ترکیه در چاله امریکا و اسرائیل بیفتد

■ دکتر ولایتی، مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل: گمان نمی‌کردیم که ترکیه با سابقه طولانی در اسلام و داشتن بزرگان و عرفای بزرگ در چاله‌ای که امریکا و صهیونیست‌ها درست کرده‌اند، بیفتد. انسان به شگفتی می‌آید که مردم ترکیه که با ایمانی راسخ از ابتدای اسلام تابه حال پای اسلام ایستاده‌اند، چنین اعمالی به نام آنها انجام شود

یادداشت

عبور از رفتار تسکین‌دهنده به تصمیمات پایدار

عبدالله گنجی

کارشناس سیاسی

عبارت «نمی‌شود»، «نداریم»، «نمی‌توانیم»، «مجبوریم»، «سخت است» در ادبیات دولتمردان و شخص رئیس‌جمهور محترم پررنگ است و دال مرکزی این گفتمان این است که ناترازی‌ها قبلاً با مسکن پشت سر گذاشته شده و اکنون به انباشت رسیده است. قطعاً ناترازی‌ها در دولت‌های قبل خصوصاً در دهه ۹۰ شکل گرفته است. اما تدبیر دولت‌ها این بوده است که با قاعده «از این ستون تا آن ستون فرج است» موضوع را حل یا به آینده پرتاب کنیم تا مردم نگران نشوند و شاید هم اگر صریح می‌گفتند برخی سوءظن پیدا می‌کردند که اینها دنبال تقابل حاکمیت-مردم هستند یا بی‌عرضه‌اند. اکنون پزشکیان از گفتن این مشکلات ابایی ندارد و تلاش می‌کند آن را به «صداقت» ارجاع دهد. حقیقت داستان این است که ناترازی یک واقعیت است اما گفتن مکرر آن در رسانه بدون ارائه راه‌حل علمی، نوعی بن‌بست‌سازی است و تکرار آن بدون راه‌حل ممکن است این سوءظن را برای دولت تولید کند که دهها مسئله را طرح می‌کند و راه‌حلی ارائه نمی‌کند تا چینش این مشکلات بن‌بست‌گونه، نقطه‌ای را رهنمون شود که راه‌حل آن تسلیم شدن مقابل امریکاست. وقتی پرچمداران مذاکره فراتر از کلمه مذاکره نمی‌گویند و روشن نمی‌کنند که چه چیزی را باید بدهیم و نسبت آن داده با حل ناترازی چیست، این سوءظن تشدید هم می‌شود.

نگارنده نسبت به شخص رئیس‌جمهور محترم چنین فکر نمی‌کند. خوش‌بین هستم که پزشکیان برخلاف دیگر دولت‌ها حاضر است از رأی دور دوم بگذرد اما «تسکین‌دهنده» را به «پایدارکننده» تبدیل کند. این اراده در وی هست و این یک گام بزرگ به جلو است. حال می‌ماند راه‌حلی که اقتدار، برنامه و عرضه دولت را نشان دهد. قطعاً ناترازی از چهار روش به‌وجود آمده است ۱- محدودیت منابع، ۲- اقدامات و تقسیمات غیرکارشناسی، ۳- عدم توسعه زیرساخت همزمان با رشد مصرف و ۴- مصرف بی‌رویه.

به این جمله پزشکیان توجه کنید: «ما چرا باید به خانه‌ای که استخر روباز دارد گاز دولتی بدهیم؟ ما باید از این خانه نرخ واقعی گاز را بگیریم و به آن یارانه ندهیم.» اجرای این همان شهامتی است که شرط آن گذشتن از رأی ۱۴۰۷ است اما برای کشور آورده‌های ماندگاری دارد.

در حوزه مصرف انرژی نظیر گاز، برق و بنزین علاوه بر گسترش زیرساخت، لازم است دولت صریحاً با ملت سخن بگوید. بگوید مردم، ما نمی‌توانیم سالانه ۲۰درصد به آب، برق، گاز و بنزین کشور اضافه کنیم. دولت باید بپرسد چرا باید گاز مصرفی در هزاران مغازه تعمیراتی و صافکاری و مکانیکی با در باز مغازه از صبح تا شب بسوزد که طرف هر از گاهی دستی گرم کند؟ چرا باید گاز را به گلخانه‌ها برد تا مثلاً فلفل دلمه صادر کنیم یا زمستان خیار داشته باشیم؟ نشت آب در مسیر شهرها چقدر است؟ چرا باید بنزین ۱۵۰۰ تومانی را چندبرابر بخریم و ۱۵۰ همت یارانه بدهیم و از سوی دیگر حقوق و پاداش بازنشستگان بماند؟

به روسیه نگاه کنیم، مسکو با ۱۵ میلیون جمعیت آلودگی ندارد، چون گاز در منازل نیست، حال آنکه روسیه در نفت و گاز جزو برترین‌های دنیاست. مگر روسیه در جنگ نیست و مگر تحریم نیست، چه کرد که تورم رشد نکرد؟ از این الگوها ممکن است در جاهای دیگر دنیا هم باشد. این که در مصارف ملی برای نسل آینده امانتدار نباشیم که نکند ملت به ما رأی ندهد را باید فاکتور بگیریم و خوشبختانه پزشکیان ایثارگرانه حاضر است از این مهم بگذرد و اینجاست که همه باید به کمک بیایند و از تسکین‌دهنده‌ها عبور و با آن مبارزه کنند. مدیریت مصرف انرژی با اهرم‌های منطقی و قدرتمند و غیرتبعیض‌آمیز، مولدسازی اموال دولت، ایجاد گذرگاه‌های منطقه‌ای، تنوع‌دهی به محصولات پتروشیمی، ظرفیت‌افزایی در استفاده از معادن و فرهنگ‌سازی عمومی نمونه‌هایی از این مهم است. مذاکره هم اگر راهگشا باشد، حتماً در کنار این امور مهم است. پزشکیان حرف‌های سخت را می‌زند ولی هنوز تصمیمات سخت را نگرفته است. باید به صداقت او اعتماد و به دولت کمک کرد که پایه‌گذاری رفع ناترازی‌ها را به عنوان یک پروژه ملی پیش ببرد. شرط آن وفاق واقعی است.